

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Laskentatoimi	Päivämäärä	17.6.2005
Tekijä(t)	Veera Kolehmainen	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	131
Otsikko	Balanced scorecard kehittyvänä laskentainnovaationa: evoluution vaiheet ja diskurssin elinkaari		
Ohjaaja(t)	KTT Vesa Partanen, KTM Erkki Vuorenmaa		

Tiivistelmä

Tutkimuksessa tarkastellaan balanced scorecardin syntymistä ja kehittymistä sekä BSC:iin liittyvän diskurssin etenemistä. Balanced scorecardia tarkastellaan yhtenä johdolle suunnatuista innovaatioista ja sen kehittymistä ja diskurssia verrataankin johdolle suunnattujen innovaatioiden evoluutiosta esitettyihin teorioihin.

Luonteeltaan tutkimus on käsiteanalyttinen, joten tutkimuksessa tehdyt analyysit perustuvat aiheesta julkaistuun aikaisempaan kirjallisuuteen. Kirjallisuutta on rajattu niin, että Kaplanin ja Nortonin julkaiseman aineiston lisäksi mukaan on valittu viiden arvostetun laskentatoimen journalin balanced scorecardia koskevat tutkimukset vuosilta 1992–2004.

Balanced scorecard -mittariston kehittymistä on tarkasteltu mikrotasolla Kaplanin ja Nortonin julkaiseman kirjallisuuden perusteella. Tarkastelun kohteeksi on valittu BSC -konseptin sekä sen käytön kehitys. Konseptin osalta tutkitaan tasapainon, strategiasidoksen sekä syy-seuraussuhteiden kehittymistä ja käytön osalta käyttötarkoituksen sekä rakennuksen ja käytön ohjeistuksen kehittymistä. Tutkimuksessa todetaan, että balanced scorecard on kehittynyt vuosien kuluessa varsin merkittävästi. Kehitys on edennyt Kaplanin esittämän ”innovation action research” -metodin mukaisesti sykleissä. Balanced scorecardin kehitys on jaoteltu tutkimuksessa neljään kehitysvaiheeseen: BSC:n todetaan kehittyneen moniulotteisesta operatiivisesta mittausjärjestelmästä dynaamiseksi, strategiseksi johtamisjärjestelmäksi, siitä edelleen strategiakartan mittauksen ja todentamisen välineeksi ja lopulta aineettoman varallisuuden epäsuoran arvonmuodostuksen tukijaksi ja selventäjäksi.

Tutkimuksessa todetaan lisäksi, että balanced scorecardilla on useita yhteisiä piirteitä muiden johdolle suunnattujen innovaatioiden kanssa. Myös siihen liittyvä laskentatoimen huippulehdissä käyty diskurssi näyttäisi tähänastisen historiansa aikana seuraavan yleistä innovaatioiden elinkaaresta muodostettua mallia varsin hyvin. Valitun aineiston perusteella BSC on nyt joko elinkaarensa nousevassa vaiheessa tai sen huipulla. Tutkimuksen perusteella näyttäisi siis siltä, että vaikka Kaplan ja Norton ovat halunneet luoda jotain muista johdolle suunnatuista innovaatioista poikkeavaa ja pysyvämpää, voidaan myös balanced scorecard laskea yhdeksi tuotteistetuksi johdolle suunnatuksi innovaatioksi muiden tapaan. Vaikka osittain tarpeen balanced scorecardille todettiin olevan varmasti aito ja mallin teknisesti onnistunut ja hyödyllinen, todettiin toisaalta, että mallin muoti-ilmiömäiset piirteet ja useissa tutkimuksissa todettu puutteellisten implementointien suuri määrä ovat omiaan lisäämään sen suosion hiipumisen vaaraa. Balanced scorecardin tapauksessa elinikää tosin saattaisi pidentää mallin jatkuva kehittyminen.

Asiasanat	balanced scorecard, laskentainnovaatio
Muita tietoja	